

Rijden onder invloed in de provincie Friesland, 1993-1994

De ontwikkeling van het alcoholgebruik door automobilisten in weekendnachten

R-94-39

M.P.M. Mathijssen

Leidschendam, 1994

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV
Postbus 170
2260 AD Leidschendam
Telefoon 070-3209323
Telefax 070-3201261

Inhoud

1.	<i>Inleiding</i>	5
1.1.	Doel van het onderzoek	5
1.2.	Uitvoering van het onderzoek	6
1.3.	Analyse van de gegevens	6
2.	<i>Beknopte beschrijving van de resultaten</i>	8
3.	<i>Tabellen 1 t/m 5</i>	13
	<i>Bijlage: enquêteformulier</i>	

1. Inleiding

Evenals in 1992 en 1993 heeft de SWOV in nauwe samenwerking met de politie ook in 1994 het alcoholgebruik van automobilisten in de provincie Friesland geïnventariseerd. De metingen hebben plaatsgevonden in de nacht van vrijdag 7 op zaterdag 8 oktober en in de nacht van zaterdag 8 op zondag 9 oktober 1994. De metingen zijn uitgevoerd door zes controleteams, samengesteld uit medewerkers van alle districten van de politieregio Friesland, volgens richtlijnen die door de SWOV zijn opgesteld. De opdracht voor het onderzoek is aan de SWOV verleend door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat en de regionale RWS-directie Noord-Nederland.

De metingen hebben in de vrijdagnacht plaatsgevonden in Leeuwarden, Drachten en Dongeradeel en in de zaterdagnacht in Bolsward en omstreken, Sneek en Heerenveen. Bij het selecteren van de onderzoeksgebieden is gestreefd naar een zo goed mogelijke geografische spreiding en spreiding naar urbanisatiegraad.

De SWOV is de politiemensen die de metingen hebben uitgevoerd, veel dank verschuldigd voor hun inzet en zorgvuldigheid.

Bij de inventarisatie is het alcoholgebruik van automobilisten geregistreerd, onderverdeeld naar onderzoeksgebied, dag, tijdstip, geslacht en leeftijd van de bestuurders. Daarnaast heeft de politie de herkomst van (een groot deel van) de overtreders geregistreerd.

1.1. Doel van het onderzoek

Het belangrijkste doel van de SWOV-metingen is het vaststellen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik van de Friese automobilisten. Daartoe worden de gegevens van 1994 vergeleken met die van 1993 en, voor zover zinvol, van 1992.

Het nauwkeurig volgen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik in het verkeer is voor het beleid van wezenlijk belang, omdat een relatief kleine stijging van het rijden onder invloed al ernstige gevolgen voor de verkeersveiligheid kan hebben. Verder levert het onderzoek aanwijzingen op over eventuele speciale probleemgroepen of -gebieden. Gegevens hierover kunnen worden gebruikt bij het opzetten van toezicht- en voorlichtingscampagnes rond alcoholgebruik in het verkeer.

Het onderzoek in Friesland maakt deel uit van een landelijk onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in weekendnachten, dat al sinds het begin van de jaren zeventig regelmatig wordt herhaald. De onderzoeksgroep en de onderzoekstijdstippen zijn indertijd uitgekozen op grond van hun grote bijdrage aan de alcoholonveiligheid. Bij tweederde van de geregistreeerde alcoholongevallen in Nederland is het een automobilist die alcohol heeft gebruikt. En in weekendnachten gebeuren relatief veel alcoholongevallen; de vrijdag- en zaterdagnacht, die 7% van de totale week uitmaken, nemen een kwart van de geregistreeerde alcoholongevallen voor hun rekening. Het onderzoek heeft een unieke tijdreeks gegevens over het alcoholgebruik van Nederlandse automobilisten opgeleverd. Die

gegevens zijn zowel voor landelijk als regionaal verkeersveiligheidsbeleid van belang. Behalve in schriftelijke verslagen aan de landelijke en regionale opdrachtgevers worden de resultaten ook opgenomen in BIS-V, het geautomatiseerde BeleidsInformatieSysteem over ontwikkelingen in een aantal belangrijke aandachtsgebieden voor het verkeersveiligheidsbeleid.

In de loop der jaren zijn diverse wijzigingen in de onderzoeksmethode doorgevoerd om de efficiëntie van het onderzoek te vergroten zonder de vergelijkbaarheid van de gegevens in de tijd aan te tasten. Zo is de landelijke steekproef ongeveer zeven maal zo groot geworden als in de jaren zeventig en tachtig, zonder dat de kosten van het onderzoek zijn toegenomen. De betrouwbaarheid van uitspraken over ontwikkelingen in het alcoholgebruik is daardoor sterk toegenomen. Dit geldt vooral voor de relatief kleine groep zware drinkers met een sterk verhoogde ongevals- en letselkans.

Veranderingen in de onderzoeksgroep en/of het onderzoekstijdstip zouden betekenen, dat de bestaande tijdreeks wordt afgebroken. Zulke veranderingen worden in het algemeen slechts doorgevoerd op grond van zwaarwegende argumenten. In dit geval zou dat een verschuiving van het zwaartepunt in het alcoholgebruik en/of de alcoholonveiligheid kunnen zijn. Vooralsnog bestaan er echter geen aanwijzingen voor zo'n verschuiving.

Naast de metingen van het alcoholgebruik van automobilisten heeft de SWOV in 1994 weer een korte enquête onder de contactpersonen bij de politie uitgevoerd. Die is bedoeld om enig inzicht te krijgen in de aard en omvang van het politietoezicht en in eventuele veranderingen daarin. De vragenlijst is als bijlage bij dit verslag opgenomen.

1.2. Uitvoering van het onderzoek

De controleteams van de politie hebben in de twee weekeindnachten in totaal 1165 willekeurige automobilisten staande gehouden en op alcoholgebruik gecontroleerd. Dat waren er 255 minder dan in 1993. De belangrijkste oorzaak daarvan is, dat de controleteams in 1994 in het algemeen wat kleiner waren dan in 1993. Bovendien hebben niet alle teams de SWOV-richtlijn opgevolgd om met een vast transportteam te werken, zodat het controleren op straat gewoon door zou kunnen gaan.

Elke staande gehouden automobilist heeft een blaastest afgelegd op een draagbare elektronische ademtester met cijfermatige uitlezing van een exact BAG-promillage (BAG = bloedalcoholgehalte; de wettelijke BAG-limiet ligt in Nederland op 0,50 promille). Voor het gebruik van testers die een BAG-promillage aangeven, heeft het Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie toestemming verleend.

1.3. Analyse van de gegevens

De verzamelde gegevens zijn geanalyseerd met behulp een log-lineair analyseprogramma. Er is tweezijdig getoetst op 5%-niveau (Z -waarde moet groter zijn dan 1.96). In de praktijk betekent dit, dat bij een steekproef van 1500 waarnemingen en een uitgangsperscentage van 4% overtreders (vergelijkbaar met de landelijke situatie in 1993) een verandering van 1,5% statistisch significant zal blijken te zijn.

De resultaten van het onderzoek worden in hoofdstuk 3 gepresenteerd in de vorm van een tabellenoverzicht, waarop in het volgende hoofdstuk een korte toelichting wordt gegeven.

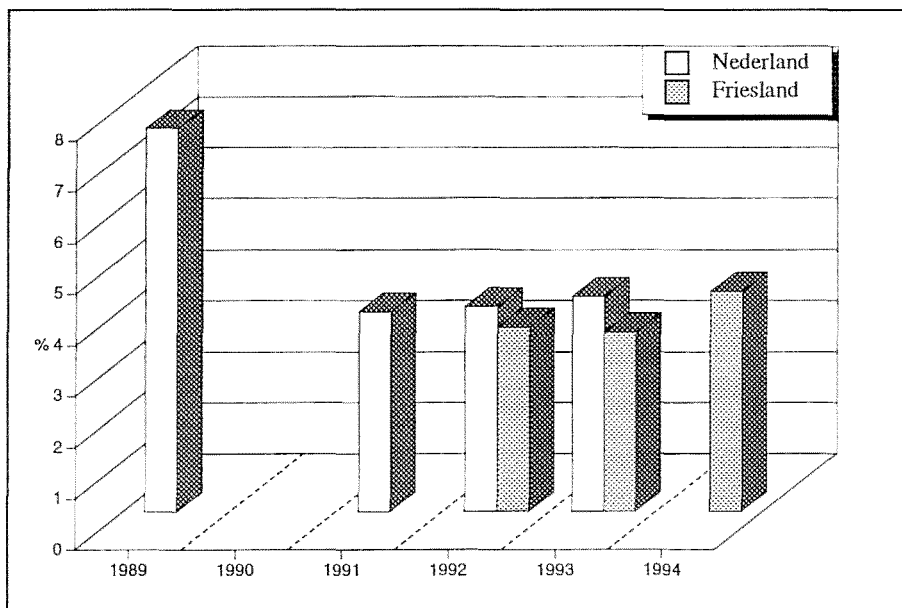
2. Beknopte beschrijving van de resultaten

De resultaten van het onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in de provincie Friesland worden in dit hoofdstuk besproken aan de hand van de tabellen 1 t/m 5 uit hoofdstuk 3. De resultaten van 1994 worden steeds vergeleken met de Friese en landelijke resultaten van 1993. De geselecteerde onderzoeksgebieden waren in 1994 identiek aan die in 1993.

Tabel 1. BAG-verdeling naar dag van het weekend

In 1994 zijn in Friesland meer drinkers (BAG $\geq 0,20$ promille) aangetroffen dan in 1993: 10,0% in 1994 versus 9,2% in 1993. Ook het aandeel overtreders/rijders onder invloed (BAG $\geq 0,50$ promille) is toegenomen, en wel van 3,5% in 1993 tot 4,3% in 1994. Geen van deze beide effecten is overigens statistisch significant.

In heel Nederland bedroeg het aandeel overtreders in het najaar van 1993 4,2%, vrijwel gelijk dus aan het Friese aandeel in 1994. Het landelijke percentage voor 1994 is nog niet bekend.

Ontwikkeling van het aandeel rijders onder invloed in Nederland en de provincie Friesland, 1989-1994.

In bovenstaande grafiek is de ontwikkeling van het aandeel overtreders in de provincie Friesland en in heel Nederland sinds 1989 weergegeven. Er is in te zien, dat het rijden onder invloed in heel Nederland sinds 1992 een licht stijgende tendens vertoont. De ontwikkeling die in 1994 in Friesland valt te constateren lijkt bij die ontwikkeling aan te sluiten. De vergelijking met de landelijke situatie in 1994 kan pas worden gemaakt, wanneer de gegevens van alle provincies bekend zijn. Publicatie van de landelijke gegevens over 1994 is medio 1995 te verwachten.

De toename van het aandeel overtreders heeft zich vooral voorgedaan in de categorie met een BAG tussen 0,80 en 1,30 promille. Het aandeel van deze categorie is tussen 1993 en 1994 gestegen van 1,0 tot 1,8%. Zowel de lichtere als de zwaardere drinkers zijn procentueel vrijwel gelijk gebleven.

Het landelijke percentage bestuurders met een BAG \geq 0,80 promille bedroeg in 1993 2,1%. Het Friese percentage bedroeg in dat jaar 1,6%, maar is in 1994 gestegen tot 2,4%; deze stijging is niet statistisch significant ($Z = 1.42$; $\chi^2 = 2.01$ bij $df = 1$).

Op landelijke schaal is het aandeel overtreders in de vrijdagnacht groter dan in de zaterdagnacht. Maar doordat het verkeersaanbod in de zaterdagnacht groter is dan in de vrijdagnacht, ontlopen de absolute aantallen overtreders in beide nachten elkaar meestal niet veel.

In de provincie Friesland bedroeg het aandeel overtreders in 1994 op vrijdag 5,9% en op zaterdag 3,0%. Dit verschil is statistisch significant ($Z = 2.38$; $\chi^2 = 5.67$ bij $df = 1$) en vergelijkbaar met het verschil in de rest van Nederland. In 1993 was er tussen beide nachten geen verschil in het aandeel overtreders.

Ook zijn in Friesland in 1994 meer automobilisten op zaterdag gecontroleerd dan op vrijdag. In 1993 was dat nog andersom. Deze verandering heeft waarschijnlijk minder te maken met een eventuele verandering in het verkeersaanbod dan met veranderingen in de omvang en werkwijze van sommige controleteams en/of het aantal overtreders dat afgehandeld moest worden.

Tabel 2. BAG-verdeling naar dag en onderzoeksgebied

Het hoogste percentage overtreders is in 1994 op vrijdag aangetroffen in Leeuwarden, namelijk 7,7% - ruim een verdubbeling ten opzichte van de 3,5% overtreders in 1993. Dit effect is statistisch significant ($Z = 2.09$; $\chi^2 = 4.37$ bij $df = 1$).

Op zaterdag is het hoogste percentage overtreders aangetroffen in Heerenveen, maar de stijging daar is betrekkelijk gering (van 3,6% in 1993 tot 4,1% in 1994).

De minste overtreders zijn zowel in 1993 als 1994 aangetroffen in Sneek: respectievelijk 2,2% en 1,7%.

Het aantal waarnemingen in Dongeradeel was 1994 relatief gering. Als het aantal daar gelijk was geweest aan het gemiddelde van de overige onderzoeksgebieden, zou het percentage overtreders in de hele provincie een fractie hoger zijn uitgevallen dan de 4,3% die nu uit het onderzoek resulteert.

Tabel 3. BAG-verdeling naar dag en tijdstip

Naarmate het later in de nacht wordt, neemt het aandeel overtreders in het algemeen toe. Maar tegelijkertijd neemt het verkeersaanbod af, vooral na 2.00 uur. De absolute aantallen rijders onder invloed op de verschillende tijdstippen van de nacht ontlopen elkaar doorgaans dan ook niet veel.

De Friese situatie in 1994 wijkt op dit punt niet belangrijk af van het landelijke beeld. Voor middernacht was het aandeel overtreders op beide dagen significant kleiner dan na middernacht: 2,7% versus 6,3% ($Z = 2.93$; $\chi^2 = 8.58$ bij $df = 1$). In 1993 zijn soortgelijke verschillen naar tijdstip geconstateerd.

Verder neemt niet alleen het aandeel overtredingen toe naarmate het later wordt, maar ook de zwaarte ervan.

Tabel 4. BAG-verdeling naar geslacht en leeftijd

Rijden onder invloed blijkt ook in Friesland nog steeds voornamelijk een mannenprobleem te zijn. Mannelijke bestuurders waren in 1994 verhoudingsgewijs ruim zes maal zo vaak onder invloed als vrouwelijke (5,6% versus 0,9%). Dit verschil is wat groter dan het verschil dat in 1993 zowel in Friesland als in de rest van Nederland werd geconstateerd. Bij de vrouwelijke bestuurders is in Friesland in 1993 en 1994 alleen een - betrekkelijk klein - aantal overtreders aangetroffen in de leeftijdsgroep van 25-49 jaar. Bij de mannen zijn in beide jaren bijna twee maal zoveel overtreders aangetroffen onder bestuurders van 25 jaar en ouder als onder jongere bestuurders. In 1994 was van de jongeren 3,3% in overtreding en van de ouderen 6,3%. Dit verschil is weliswaar niet statistisch significant ($Z = 1.43$; $\chi^2 = 2.04$ bij $df = 1$), maar komt wel overeen met bevindingen in de rest van Nederland. De Friese situatie wijkt in zoverre af van de landelijke situatie, dat in de meeste provincies ook mannen boven de 50 jaar zich in gunstige zin onderscheiden.

In 1994 was 72% van alle gecontroleerde bestuurders in Friesland van het mannelijke geslacht. In 1993 bedroeg het aandeel mannelijke bestuurders in Friesland eveneens 72% en in heel Nederland 73%.

Tabel 5. Herkomstverdeling van overtreders

In de registratie van de herkomst van overtreders is in 1994 een verandering aangebracht. Registratie vanaf een BAG $\geq 0,50$ promille bleek in voorgaande jaren tot verwarring te leiden, omdat veel controleteams een automobilist pas in overtreding vonden bij een BAG $\geq 0,70$ promille. Dit is de grens waarbij een automobilist wordt overgebracht naar het bureau om de ademanalyse voor bewijsdoeleinden te ondergaan. Tussen 0,50 en 0,69 promille werd dan ook vaak vergeten naar de herkomst te vragen. Daarom is de grens voor de herkomstregistratie in 1994 gelegd bij een BAG $\geq 0,70$ promille.

De herkomstverdeling van de 30 bestuurders die in 1994 in Friesland een BAG $\geq 0,70$ promille hadden, is als volgt:

- horecagelegenheid (bar, café, restaurant, disco)	53%
- bezoek/feestje	27%
- werk/thuis	7%
- sportkantine	3%
- overig/onbekend	10%

Deze verdeling wijkt niet belangrijk af van de verdeling in 1993. Opvallend is dat meer dan de helft van de overtreders zei uit een horecagelegenheid te komen, en dat zij allemaal een BAG $\geq 0,80$ promille hadden.

Enquêteresultaten

De enquêteresultaten per provincie zijn slechts beperkt bruikbaar vanwege de zeer geringe steekproefomvang (zes onderzoeksgebieden). Over de resultaten zal dan ook pas uitvoerig worden gerapporteerd in het landelijke verslag dat na afloop van alle provinciale metingen wordt opgesteld.

De volgende globale resultaten van de Friese enquête zijn echter wel het vermelden waard:

- Volgens de politiecoördinatoren is het toezicht in vier van de zes onderzoeksgebieden afgenomen (met 20-50%) en in de twee overige gelijk gebleven. Hun uitspraken hebben betrekking op de 12 maanden die voorafgingen aan SWOV-onderzoek in 1994, in vergelijking met het jaar daarvoor.

- In vier onderzoeksgebieden waren in het jaar voorafgaand aan de SWOV-metingen meer dan zes geplande, aselechte alcoholcontroles per 100.000 inwoners uitgevoerd, in twee gebieden gecombineerd met systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams. Een dergelijk toezichtniveau is als "hoog" te kwalificeren (zie ook: *Rijden onder invloed in Nederland, 1992-1993. SWOV, 1994*).

In één ander onderzoeksgebied was systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams uitgevoerd, gecombineerd met incidentele geplande alcoholcontroles. Dit toezichtniveau is als "gemiddeld" te kwalificeren. In het resterende onderzoeksgebied waren in het geheel geen aselechte alcoholcontroles uitgevoerd. Dit toezichtniveau kan als "laag" worden gekwalificeerd.

- In slechts één van de zes onderzoeksgebieden was sprake van systematische alcoholcontrole onder bestuurders van motorvoertuigen die bij een ongeval betrokken waren.

Al met al lijkt het niveau van politietoezicht in Friesland tussen 1993 en 1994 aanzienlijk afgenomen te zijn. Desalniettemin heeft het alcoholtoezicht in die periode in een groot deel van Friesland toch nog op een relatief hoog niveau gestaan.

Conclusies en aanbevelingen

De resultaten van de Rij- en drinkgewoontenonderzoeken in 1992 en 1993 leverden voor Friesland het beeld op van een betrekkelijk laag alcoholgebruik door automobilisten. Maar de resultaten van het onderzoek in 1994 geven een indicatie dat het rijden onder invloed in Friesland aan het stijgen is. Het meest opvallend daarbij is, dat het alcoholgebruik alleen is toegenomen in de vrijdagnacht en uitsluitend onder mannelijke bestuurders.

Een oorzakelijk verband tussen het toegenomen alcoholgebruik en het afgenomen politietoezicht kan op grond van de beperkte enquêtegegevens niet wetenschappelijk worden aangetoond, maar ligt wel voor de hand. Bij het landelijke Rij- en drinkgewoontenonderzoek van de SWOV in 1993 is gebleken, dat in gebieden met een relatief hoog toezichtniveau aanmerkelijk minder onder invloed van alcohol werd gereden dan in gebieden met een relatief laag toezichtniveau.

Anders dan bijvoorbeeld in de provincie Groningen blijken er in Friesland voor 1994 geen duidelijke afspraken te hebben bestaan over de mate en/of aard van het politietoezicht. Waarschijnlijk is het ontbreken van zulke afspraken mede debet aan de afname van het toezicht.

Nu de reorganisatie van de politie definitief haar beslag heeft gekregen, kan het toezicht op alcoholgebruik hopelijk weer worden geïntensiveerd. Van belang daarbij is dat de opsporing en afhandeling van verdachten door de politie op een efficiënte wijze plaatsvindt. Dat is vooral te

bereiken door slimme toezichtstrategieën en -methoden toe te passen. Onderdeel daarvan zijn geplande aselechte alcoholcontroles, met name op dagen en tijdstippen waarop relatief veel rijders onder invloed te verwachten zijn: de weekendnachten, de zaterdag- en zondagmiddag en sommige doordeweekse nachten. Het grootste effect kan worden bereikt door elk uur van locatie te wisselen, door duidelijk zichtbaar te controleren en door een vast transportteam van twee personen de verdachten naar het bureau te laten vervoeren. Te vaak komt het nog voor dat verdachten door steeds weer nieuwe leden van het controleteam worden weggebracht. Als er dan enkele rijders onder invloed vrij snel achter elkaar worden betrapt, is er geen capaciteit op straat meer beschikbaar voor het testen van bestuurders. Om de continuïteit in het toezicht te garanderen kunnen de geplande aselechte controles het best worden aangevuld met aselechte controles door surveillance-teams.

Een stapje in de richting van verdere efficiency-verbetering is, dat overtreders met een ademalcoholgehalte tussen 235 en 350 µg/l (gelijk aan een BAG tussen 0,54 en 0,80 promille) sinds kort in de meeste arrondissementen een politietransactie krijgen aangeboden. Voorheen was dat een gemandateerde OM-transactie, die meer papierwerk met zich meebracht. In de arrondissementen die onder het ressort Leeuwarden vallen, is echter (vooralsnog) de gemandateerde OM-transactie gehandhaafd. Een bijkomend nadeel hiervan is, dat er nu een zekere mate van rechtsongelijkheid bestaat tussen overtreders in verschillende delen van Nederland. De gemandateerde OM-transactie bedraagt namelijk fl. 400,-, terwijl de politietransactie fl. 320,- bedraagt.

3. Tabellen 1 t/m 5

Tabel 1a. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1993

Tabel 1b. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1994

Tabel 2a. Alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied in 1993

Tabel 2b. Alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied in 1994

Tabel 3a. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1993

Tabel 3b. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1994

Tabel 4a. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1993

Tabel 4b. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1994

Tabel 5a. Herkomst van overtreders naar BAG-klasse in 1993

Tabel 5b. Herkomst van overtreders naar BAG-klasse in 1994

tabel 1a. alcoholgebruik naar weekenddag, 1993

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-%c)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	792	6,7%	1,4%	1,4%	0,6%	3,4%
zaterdag	628	4,5%	2,4%	0,5%	0,6%	3,5%
totaal	1420	5,7%	1,8%	1,0%	0,6%	3,5%

tabel 2a. alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied, 1993

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-%c)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
leeuwarden	313	8,0%	1,0%	1,6%	1,0%	3,5%
drachten	281	6,4%	1,8%	1,1%	--	2,9%
dongeradeel	198	5,1%	1,5%	1,5%	1,0%	4,0%
totaal	792	6,7%	1,4%	1,4%	0,6%	3,4%
<i>zaterdag</i>						
bolsward e.o.	188	3,7%	3,7%	0,5%	1,1%	5,3%
sneek	274	4,0%	1,1%	0,4%	0,7%	2,2%
heerenveen	166	6,0%	3,0%	0,6%	--	3,6%
totaal	628	4,5%	2,4%	0,5%	0,6%	3,5%

tabel 1b. alcoholgebruik naar weekenddag, 1994

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	505	6,3%	2,6%	2,2%	1,2%	5,9%
zaterdag	660	5,2%	1,4%	1,5%	0,2%	3,0%
totaal	1165	5,7%	1,9%	1,8%	0,6%	4,3%

tabel 2b. alcoholgebruik naar dag en onderzoeksgebied, 1994

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
leeuwarden	220	5,9%	3,2%	3,2%	1,4%	7,7%
drachten	188	5,3%	2,7%	1,1%	0,5%	4,3%
dongeradeel	97	9,3%	1,0%	2,1%	2,1%	5,2%
totaal	505	6,3%	2,6%	2,2%	1,2%	5,9%
<i>zaterdag</i>						
bolsward e.o.	202	4,5%	2,0%	1,5	--	3,5%
sneek	236	5,9%	0,4%	0,8%	0,4%	1,7%
heerenveen	222	5,0%	1,8%	2,3%	--	4,1%
totaal	660	5,2%	1,4%	1,5%	0,2%	3,0%

tabel 3a. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1993

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-%c)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	328	5,8%	0,6%	0,9%	0,3%	1,8%
00-02 u.	364	6,6%	1,4%	1,4%	0,3%	3,0%
02-04 u.	100	10,0%	4,0%	3,0%	3,0%	10,0%
totaal	792	6,7%	1,4%	1,4%	0,6%	3,4%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	261	5,4%	1,1%	0,8%	0,4%	2,3%
00-02 u.	247	3,6%	3,2%	--	1,2%	4,5%
02-04 u.	120	4,2%	3,3%	0,8%	--	4,2%
totaal	628	4,5%	2,4%	0,5%	0,6%	3,5%

tabel 3b. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1994

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-%)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	323	5,6%	2,2%	1,2%	0,6%	4,0%
00-02 u.	95	6,3%	3,2%	3,2%	1,1%	7,4%
02-04 u.	87	9,2%	3,4%	4,6%	3,4%	11,5%
totaal	505	6,3%	2,6%	2,2%	1,2%	5,9%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	316	4,1%	0,3%	0,6%	0,3%	1,3%
00-02 u.	242	6,6%	1,2%	1,2%	--	2,5%
02-04 u.	102	4,9%	4,9%	4,9%	--	9,8%
totaal	660	5,2%	1,4%	1,5%	0,2%	3,0%

tabel 4a. alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd, 1993

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%c)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	241	4,6%	0,8%	1,2%	0,8%	2,9%
25-34 jr	314	6,7%	3,5%	1,3%	0,3%	5,1%
35-49 jr	299	8,0%	3,0%	0,7%	1,0%	4,7%
50 jr e.o.	169	7,7%	1,8%	1,8%	1,8%	5,3%
totaal	1023	6,7%	2,4%	1,2%	0,9%	4,5%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	117	4,2%	--	--	--	--
25-34 jr	124	1,6%	0,8%	--	--	2,4%
35-49 jr	111	3,6%	--	1,8%	--	1,8%
50 jr e.o.	45	2,2%	--	--	--	--
totaal	397	3,0%	0,3%	0,5%	--	0,8%

tabel 4b. alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd, 1994

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	183	3,3%	1,6%	1,6%	--	3,3%
25-34 jr	252	7,9%	2,4%	2,8%	2,0%	7,1%
35-49 jr	241	8,3%	2,5%	2,5%	0,4%	5,4%
50 jr e.o.	160	6,9%	3,8%	1,9%	0,6%	6,3%
totaal	836	6,8%	2,5%	2,3%	0,8%	5,6%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	78	3,8%	--	--	--	--
25-34 jr	132	1,5%	--	1,5%	--	1,5%
35-49 jr	87	2,3%	1,1%	--	--	1,1%
50 jr e.o.	32	6,3%	--	--	--	--
totaal	329	2,7%	0,3%	0,6%	--	0,9%

tabel 5a. herkomst van overtreders naar bag-klasse, 1993

bag-%	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,5-0,8	26	42%	8%	23%	12%	15%
0,8-1,3	14	43%	7%	21%	29%	--
≥ 1,3	9	56%	--	11%	22%	11%
totaal	49	45%	6%	20%	18%	10%

tabel 5b. herkomst van overtreders naar bag-klasse, 1994

bag-%c	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,7-0,8	2	--	--	50%	--	50%
0,8-1,3	21	62%	5%	24%	5%	5%
≥ 1,3	7	43%	--	29%	14%	14%
totaal	30	53%	3%	27%	7%	10%

Bijlage: enquêteformulier

Enquête rij- en drinkgewoontenonderzoek 1994

Team:

Aantal inw. onderzoekgebied:

Contactpersoon:

Coördinator:

Telefoonnr.:

vragenlijst

A. Kunt u een schatting maken van de procentuele toe- of afname van het alcoholtoezicht in het onderzochte gebied in het afgelopen jaar:

1. toename met%
2. afname met%
3. gelijk gebleven
4. weet niet

B. Zijn er het afgelopen jaar in het onderzochte gebied de volgende soorten alcoholcontroles uitgevoerd:

1. geplande aselechte alcoholcontroles; zoja, aantal
1. ja
2. nee
2. systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance
1. ja
2. nee
3. selectieve alcoholcontrole bij opvallend rijgedrag
1. ja
2. nee
4. systematische alcoholcontrole bij ongevallen
 - a. onder bestuurders van motorvoertuigen
1. ja
2. nee
 - b. onder bromfietzers
1. ja
2. nee
 - c. onder fietsers
1. ja
2. nee
 - d. onder voetgangers
1. ja
2. nee
5. andere controlevormen, namelijk.....
1. ja
2. nee